

MAANDBLAD VAN

Oud-Utrecht

VERENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS
DER GESCHIEDENIS VAN DE STAD EN DE PROVINCIE UTRECHT

Redactie: H. de Jong, Aurorastraat 26, Utrecht

Administratie: Mr. N. B. ten Bokkel Huinink, secr. der vereniging, Nieuwe Gracht 133,
Utrecht, Gironummer 575520 ten name van „Oud-Utrecht”

DEERTIGSTE JAARGANG / NUMMER 8 / AUGUSTUS 1957

HOUTEN HONDERD JAAR OUD

Vreemd zal men opzien als men het hoofd van dit artikel leest, vooral omdat wij onlangs nog schreven, dat Houten reeds in de Romeinse tijd bestond en zelfs vóór dien. En toch is het juist, want aan het 12e deel van de „Tegenwoordige Staat der Verenigde Nederlanden”, houdende de beschrijving van de provincie Utrecht, een boekwerk van 1772, ontleneu we van de ambachtsheerlijkheden, waaruit onze gemeente is ontstaan, het volgende.

De ambachtsheerlijkheid *De Grote Koppel* besloeg 83 morgens lands, *De Kleine Koppel* 62 morgen en *Maarschalkerweerd* 112 morgen.

In 1748 telde men in deze drie ambachtsheerlijkheden te zamen niet meer dan zeven huizen.

Die van *Oudwulven en Wayen* besloeg 320 morgen en in 1748 telde men daar tesamen met de heerlijkheid *Slagmaat* elf huizen, terwijl de laatste 77 morgen groot was. In 1545 verkreeg zij van de stadhouder en raden van keizer Karel de vrijheid om in plaats van buurrecht schepenrecht te gebruiken, zodat er door de schout en vijf schepenen recht gedaan zou worden.

De ambachtsheerlijkheid *Heemstede* was 130 morgen groot en in 1748 waren daar negen huizen, waaronder 't huis te Heemstede, dat niet riddermatig was.

De ambachtsheerlijkheid van *Wulven* was 358 morgen en 173 roeden groot en telde in 1748 acht huizen. In deze heerlijkheid vond men de ridderhofstad Wulven, die van ouds bekend en lange tijd zeer vermaard was. Men zegt dat er reeds in het jaar 1200 van ge- waagd wordt. Eertijds had dit kasteel een grote toeloop omdat men aldaar de Heilige Maagd kwam eren.

De ambachtsheerlijkheid *Houten en 't Goy* was 1725 morgen groot en in 1748 telde men er 89 huizen, namelijk 61 onder Houten en 28 onder het Goy. In 1421 werd Houten met Amerongen en Doorn door de Geldersen uitgeplunderd en plat gebrand. In 1530 werd aan die van Houten en 't Goy vergund schepenrecht, in plaats van buurrecht, te gebruiken. Sedert werd de gemene rechtbank dezer heerlijkheid in het dorp Houten gehouden, waarin uit Houten vier en uit 't Goy drie schepenen zaten.

Dit betekent dus, dat in 1530 reeds aan de gemeente Houten het recht van zelfbestuur werd toegewezen.

De kerk in 't Goy was eertijds maar een kapel, doch later is zij in een parochiekerk veranderd. In 1772 was deze kerk klein en oud; zij stond op een verheven grond. Er werd toen reeds geen dienst meer in gedaan omdat de bewoners van 't Goy in Houten ter kerke gingen daar de parochie zestig ledematen telde.

De ambachtsheerlijkheid *Schonauwen* besloeg 771 morgen en 100 roeden land en in 1748 telde men daar eenentwintig huizen. In 1537 verkregen die van Schonauwen het recht om in plaats van buurrecht schepenrecht te gebruiken en wel door een schout met vijf schepenen.

In 1772 telde men dus negen ambachtsheerlijkheden met een totale oppervlakte van 3638 morgen en 273 roeden en in totaal 145 huizen.

De Franse revolutie van 1795 had ook voor ons land gevolgen en bij besluit van de commissie tot reorganisatie der gemeentebesturen van 3 april 1798 zijn Wulven, Heemstede, Oudwulven en Wayen, Slagtmaat en Schonauwen met Houten verenigd, terwijl de Grote en Kleine Koppels en Maarschalkerweerd toen bij Bunnik zijn gevoegd. Bij resolutie van het departementaal bestuur van Utrecht van 22 september 1802 zijn alle sinds 1795 ingevoerde samenvoegingen van gerechten opgeheven, zodat de vroegere gerechten weer hun zelfstandigheid herkregen met uitzondering van Slagtmaat, dat weer onder Bunnik kwam, waartoe het van 1795 tot 1798 scheen te hebben behoord.

Het keizerlijk decreet van 21 oktober 1811, dat 1 januari 1812 in werking trad, bracht een nieuwe gemeentelijke indeling der voormalige Hollandse departementen. Bij deze door het Franse bestuur ingevoerde organisatie zijn vijf van de zeven bovengenoemde gerechten verenigd tot één gemeente, genaamd Houten. Het gerecht De Grote en Kleine Koppels en Maarschalkerweerd zijn toen bij Bunnik gevoegd. Slagtmaat bleef dus met Bunnik verenigd.

Na de verdrijving der Fransen in 1813 werd de bestaande bestuursorganisatie door de staat der Verenigde Nederlanden provisioneel ongewijzigd gelaten. De invoering van het provinciaal reglement van bestuur ten plattelande van 29 juni 1816 bracht wederom een nieuwe indeling mede. Er werden toen drie gemeenten gevormd, namelijk Houten, Schonauwen en Oudwulven.

Houten en Schonauwen ontstonden uit de vroegere gerechten van

die naam, terwijl Oud Wulven werd samengesteld uit de gerechten Wulven, Heemstede, Oudwulven en Wayen de Grote en Kleine Koppels en Maarschalkerweerd, alsmede Slachtmaat.

Deze gemeentelijke indeling bleef tot 1857 bestaan.

Bij de wet van 13 juni 1857 (Stbl. nr. 79) werden met ingang van 27 juni 1857 de toenmalige gemeenten Houten, Schonauwen en Oudwulven samengevoegd tot de huidige gemeente Houten, waarbij dan nog ware te denken het grondgebied ten noorden van de Rijksweg nr. 12, dat m.i.v. 1 januari 1954 bij de wet van 8 oktober 1953 (Stbl. nr. 471) toegevoegd is aan de gemeente Utrecht.

Zo zien we dus dat het dit jaar honderd jaar geleden is dat de huidige gemeente is ontstaan.

In 1930 herdacht de gemeente, op initiatief van de toenmalige burgemeester mr. H. J. J. Scholtens, het feit dat het dat jaar vier eeuwen geleden was dat aan Houten het recht van zelfbestuur werd toegewezen.

Nu, in het jaar 1957, wil men het feit van het honderdjarig bestaan van het huidige grondgebied der gemeente en de sanering van de Brink met de daarop aansluitende wegen gedenken met een tentoonstelling van oud-Houten n.a.v. de vele belangrijke vondsten die de laatste jaren op oudheidkundig gebied werden gedaan, en de spontane medewerking van verschillende ingezetenen om foto's, prentbriefkaarten, enz. aan de gemeente af te staan voor de oudheidkundige verzameling en het foto-archief der gemeente.

Het ligt in het voornemen door deze tentoonstelling aan te tonen hoe de vorm van het aardewerk (terra sigillata, enz.) is geweest waarvan scherven in Houten zijn gevonden, waar dit aardewerk werd gefabriceerd en eventueel hoe. Getracht zal worden aan de hand van maquettes een inzicht te geven van kerkbouw en woningbouw. Medewerking voor deze tentoonstelling is voorlopig toegezegd door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (R.O.B.) te Amersfoort, en de conservator van de verzameling van het Prov. Utr. Genootschap te Utrecht.

De tentoonstelling zal worden gehouden van 7 t/m 15 september aanstaande.

A. B. HAEFKENS

GA NU NAAR DE MARIAHOEK

Nog te weinig mensen met belangstelling voor de historie van stad en provincie Utrecht, kennen het Oud-Katholiek Museum in de Mariahoek te Utrecht. Zelfs de omgeving van dit museum, de „Driehoek van Sinte Marie” blijkt voor velen terra incognita te zijn. Daarom is het zeer te waarderen, dat het Gevu bij zijn rondritten in het oude Utrecht ook gelegenheid geeft voor een wandeling door dit

aardige plekje van de binnenstad. In het Jaarboekje van Oud-Utrecht 1955 heeft dr. A. J. van de Ven, bestuurslid onzer vereniging, de historie van de Mariahoek beschreven. Zij, die in dat jaar deelnamen aan de excursie naar het Oud-Katholiek Museum, hebben bovendien van de schrijver in zijn functie als beheerder van het museum, nog een uiteenzetting over het museumgebouw gehoord.

Uit een en ander kan men weten, dat er in de Mariahoek wel „iets te koop is”. Wie het museum nooit bezocht, moet er beslist eens heengaan, al was het alleen maar uit overwegingen van chauvinistische aard. Wie in de provincie Utrecht woont, behóórt er eenvoudig te zijn geweest. Vooral voor 1957 geldt dit. Enkele maanden geleden is te Amersfoort het nieuwe seminarie der Oud-Katholieke Kerk geopend, waarbij de oude gebouwen in het centrum der stad, die twee eeuwen voor dit doel gebruikt waren, kwamen te vervallen. Nauw verweven met de plaatselijke historie van Amersfoort is de geschiedenis van de priesteropleiding der Oud-Katholieke Kerk. In niet mindere mate bestaat er te Utrecht verband tussen de stedelijke geschiedenis en de kleine gemeenschap der Oud-Katholieke Kerk, die hier vanouds haar zetel heeft. Op grond van deze feiten dient ieder provinciegenoot met historische interesse het Oud-Katholiek Museum te hebben bekeken.

Maar er bestaat een goede aanleiding om speciaal in déze maanden naar de Mariahoek te gaan. In de museumruimte vindt men namelijk een tentoonstelling van laat-middeleeuwse paramenten. Het museum bevat zelf een aantal dezer oude kerkelijke gewaden en heeft er tijdelijk nog enige in bruikleen gekregen van enige instanties en parochies der Oud-Katholieke Kerk, zodat hier een keurcollectie van 26 gewaden uit de vóórreformatische periode aanwezig is.

Hoewel een dergelijke expositie vooral hun toespreekt, die enigszins op de hoogte zijn met de katholieke eredienst, mag dit voor niemand een reden wezen om niet naar het museum te gaan. De volgende gedragslijn zij u hiervoor aanbevolen: Laat, zodra u zich van toegangsbewijs en catalogus hebt voorzien, eerst de sfeer van dit museum op u inwerken. Ge bevindt u in een gebouw, dat enige eeuwen als schuilkerk voor de van openbare heiligdommen verstoken katholieken dienst heeft gedaan. Want in dit gebouw kunt u met weinig moeite de toestand van vroeger reconstrueren. Is de voormalige kerk u voldoende vertrouwd geworden, ga dan ergens zitten en lees in de catalogus wat de heer B. W. Verhey, secretaris van het museumbestuur, ter inleiding op de tentoonstelling heeft geschreven. Dit helpt u de afstand van de 18e eeuwse schuilkerk naar de 16e eeuwse gewaden (die in cathedralen en grote kerken gebruikt zijn!) overbruggen. Maak hierna uw wandeling langs de paramenten en constateer wat middeleeuwse kunstenaars met de

*) Het Oud-Katholiek Museum is geopend maandag t/m vrijdag 10–12 en 14–17 uur, zaterdag en zondag 14–17 uur. De tentoonstelling „Laat-middeleeuwse paramenten” kan bezichtigd worden tot 15 september 1957.

naald vervaardigd hebben ad maiorem gloriam Dei. Er zijn kasuifels, dalmatieken en koorkappen bij, die tot in onze tijd (nog wel eens) gedragen worden.

Aldus rondgaande langs het werk uit Nederlandse, mogelijk ook Utrechtse ateliers voor kerkgewaden in het begin van de 16e eeuw, zult u — overeenkomstig de in de catalogus vervatte wens — geestelijk verrijkt worden. Maar en passant neemt u een brokje Utrechtse kerkhistorie mee, dat al evenzeer de moeite waard is.

DE J.

JACOB VAN CAMPEN HERDENKING

Op 13 september a.s. zal het driehonderd jaar geleden zijn, dat de bouwmeester-schilder Jacob van Campen op zijn landgoed Randenbroek te Amersfoort is overleden.

Het gemeentebestuur van Amersfoort heeft het initiatief genomen tot een herdenking van deze grote onder de Nederlandse architecten. Er is een erecomité gevormd, waartoe bereid waren toe te treden: dr. W. Drees, minister-president; ir. H. B. J. Witte, minister van volkshuisvesting en bouwnijverheid; mr. R. G. A. Höppener, staatssecretaris van onderwijs, kunsten en wetenschappen; mr. F. P. Th. Rohling, hoofd afd. oudheidkunde en natuurbescherming dep. van onderwijs, kunsten en wetenschappen; mr. P. O. F. M. Cremers, burgemeester van Haarlem; mr. G. van Hall, burgemeester van Amsterdam; H. Molendijk, burgemeester van Amersfoort; jhr. ir. P. F. O. R. Sickinge, intendant van het koninklijk paleis te Amsterdam en intendant der koninklijke paleizen te 's-Gravenhage, directeur van het koninklijk huisarchief; mr. R. Hotke, wnd. hoofddirecteur der Rijksdienst voor de Monumentenzorg; prof. dr. J. G. van Gelder, hoogleraar kunstgeschiedenis; prof. dr. E. H. ter Kuile, buit. hoogleraar geschiedenis der architectuur; prof. dr. M. D. Ozinga, buit. hoogleraar geschiedenis van de bouwkunst; prof. dr. J. Q. van Regteren Altena, buit. hoogleraar kunstgeschiedenis en voorzitter restauratiecommissie koninklijk paleis Amsterdam; prof. dr. H. Schulte Nordholt, hoogleraar kunst- en cultuurgeschiedenis; prof. dr. J. J. M. Timmers, hoogleraar kunstgeschiedenis, iconographie; prof. dr. H. van de Waal, directeur Prentenkabinet te Leiden; jhr. D. C. Roëll, hoofddirecteur Rijksmuseum; dr. P. Glazema, directeur Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek; H. van Galen Last, president-kerkvoogd van de hervormde gemeente te Amersfoort; ir. G. Friedhoff, rijksbouwmeester; B. Merkelbach, stadsbouwmeester Amsterdam; C. de Geus, arch. B.N.A., vice-voorzitter Kon. Mij tot Bevordering der Bouwkunst; J. A. Snellebrand, directeur Academie van Bouwkunst; J. van Haselen.

Daarnaast is een werkcomité gevormd, bestaande uit de heer G. Adriaans, arch. B.N.A., mejuffrouw mr. L. G. A. Bolleman, mejuffrouw dr. I. H. van Eeghen, adj. archivaris van Amsterdam drs. J. Hovy archivaris van Amersfoort, mevrouw dr. H. E. s'Jacob, me-

juffrouw dr. G. H. Kurtz, gem. archivaris van Haarlem, L. J. Linsen, stadsarchitect van Amersfoort en prof. ir. C. Wegener Sleswijk, met de Amersfoortse burgemeester H. Molendijk als voorzitter.

De herdenking zal op 13 september te 3 uur plaatsvinden in de Sint Joriskerk te Amersfoort, waar de stoffelijke resten van de grote meester rusten. Prof. dr. A. M. Hammacher zal er spreken over: „De betekenis van Jacob van Campen voor de Nederlandse architectuur”. Kransen zullen worden gelegd nabij zijn graf en in het gedeelte van de Sint Joriskerk, dat vroeger dienst deed als garnizoenskerk, zal gedurende twee weken een kleine expositie worden ingericht over: „Leven en werken van Jacob van Campen”.

BOEKAANKONDIGING

UTRECHTS WAPENBOEK

Meer en meer is de rubriek „Mengelwerk” in de Provinciale Almanak voor Utrecht uitgegroeid tot een lezenswaardig onderdeel van deze almanak. Niet het minst door de medewerking van de heer W. F. J. den Uyl, die reeds in zijn jaren van actieve dienst als afdelingschef bij de Provinciale Griffie voor interessante bijdragen wist te zorgen, maar van wie wij thans, nu hij met pensioen is, misschien wel het beste werkstuk hebben gekregen: een beschrijving der gemeentewapens in de provincie Utrecht, onder bijvoeging van een in kleuren uitgevoerde kaart met de afbeeldingen van deze wapens. Een en ander vindt men niet alleen in de almanak 1957, maar is onder de titel „Utrechts Wapenboek” ook afzonderlijk uitgegeven.

De rijksarchivaris in Utrecht, dr. A. J. van de Ven, zegt in zijn voorwoord, dat Utrecht met een dergelijk provinciaal wapenboek de primeur heeft, en hij voegt er aan toe dat van de gemeentewapens in het algemeen nog weinig studie is gemaakt. Bovendien munt geen der bestaande wapenbeschrijvingen uit in eenheid van behandeling. Hieruit moet men niet afleiden, dat het Utrechts Wapenboek dit onderwerp „uitputtend” heeft beschreven. Het zijn slechts enkele gegevens die de heer Den Uyl van ieder wapen verstrekt, te weten de datum waarop het wapen officieel aan de gemeente werd toegekend, een beschrijving ervan en iets betreffende de herkomst, gelijkenis met andere wapens e.d. Op deze manier is men althans met het meest voor de hand liggende op de hoogte gebracht.

Zij, die tot de serieuze verzamelaars van gemeentewapens behoren, zullen van de meeste wapens wel zoveel studie gemaakt hebben, dat het Utrechts Wapenboek hun slechts een beperkte verrijking geeft. Maar het merendeel van hen, die interesse hebben voor de provinciale historie, weet van de gemeentewapens niet veel af. Zij zullen met graagte kennis nemen van dit werkje. En iedereen — ingewijde of niet — zal blij zijn met het complete overzicht.

CORNELIS SCHELLINGER

Ofschoon de „Van de Poll-stichting” te Zeist nog maar enige jaren werkzaam is, heeft zij in het belang van de Zeister historie al enkele publicaties in het licht gegeven over onderwerpen, die eerst in een lezing waren behandeld.

In het begin van dit jaar hadden we zelf het voorrecht zulk een lezingavond te mogen bijwonen. Het betrof toen een voordracht van dr. J. M. van der Linde over de vijfhonderd jaar oude Broedergemeente, wier nederzetting te Zeist (hernhutters) alom bekend is. Bij deze gelegenheid bleek ons hoezeer er belangstelling bestaat voor onderwerpen uit de lokale historie, want de zaal van Hermitage was overvol.

Onlangs heeft de Van de Poll-stichting een lezing van mej. A. W. van de Bunt (die de lezers van jaarboekje en maandblad niet onbekend is) uitgegeven. Daarin gaat het over de burger-vrijheer van Zeist, Cornelis Schellinger

(1711–1778), een Amsterdamse (doopsgezinde) patriciër, die een belangrijke (ook financiële) rol heeft gespeeld in de vestiging der hernhutters te Zeist. Zijn manipulaties, idealen en teleurstellingen worden door mej. Van de Bunt op onderhoudende manier verteld.
DE J.

KLEINE MEDEDELINGEN

FERDINAND HUYCK EN „DE DRIE RINGEN”

Uit Pluims „Uit de geschiedenis van Baarn” blijkt wel dat Van Lennep de door hem beschreven reisroute goed kende, daar hij meermalen op het buitenhuis Drakenburg van zijn vriend prof. Vrolik logeerde. Alleen veroorloofde hij zich een dichtelijke vrijheid door Ferdinand een grenssteen te laten passeren op zijn weg van Eemnes-Binnen naar Laren, langs het oude Smidspad, waarvan nog een relict te zien is op oude stafkaarten, en waarlangs later Henriëtte van der Schalk haar verloofde, de schilder Roland Holst placht tegemoet te lopen toen die in de oude herberg „De Zwaan” te Eemnes werkte.

Dat de herberg te Soest twee namen voerde zou ik zó willen verklaren, dat er drie ijzeren ringen in de muur zullen zijn geweest om de paarden van de bezoekers aan vast te maken, zoals die nog aan de herberg tegenover het gemeentehuis te Loosdrecht te zien zijn; hieruit zou dan de volksnaam ontstaan zijn die op den duur de officiële naam (die ook verward kon worden met die te Eemnes) heeft verdrongen.
M. R.

„BESCHERMT ONZE OUDHEDEN”

In de A(ctuele) O(nderwerpen)reeks van de stichting I.V.I.O te Amsterdam is het geschrift „Beschermt onze oudheden” uitgekomen, geschreven door dr. P. Glazema, directeur van de Rijksdienst voor het Oudheidkundige Bodemonderzoek te Amersfoort. Uit zijn verhandeling over de soms plotselinge ontdekking van bodemvondsten knippen we dit gedeelte:

Naast de personen, die bewust of door gebrek aan voldoende kennis ongelukkig genoeg vernielingen aanrichten, is er een andere categorie van personen die, zij het ook vaak argeloos, toch onherstelbare schade aan onze oudheidkundige monumenten berokkenen.

Tot deze groep behoren zij, die betrokken zijn bij herverkavelingen, ontginningen, wederopbouw, stads- en dorpsuitbreidingen, wegenaanleg enz. Hier dient echter onmiddellijk aan te worden toegevoegd, dat de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek een hogelijk gewaardeerde en onontbeerlijke medewerking ondervindt van talrijke overheidsinstanties, die bij de bodemverandering en bouwbedrijvigheid betrokken zijn, zoals het Staatsbosbeheer, de Rijks- en Provinciale Waterstaat, de P.T.T., de Cultuurtechnische Dienst, de Stichting voor Bodemkartering, de Rijksdienst voor het Nationale Plan, de Ruil- en Herverkavelingsdienst, de Nederlandse Heidemij., de Rijksdienst voor Monumentenzorg en andere. Zodra iets gevonden wordt, geven deze diensten hiervan kennis aan de R.O.B.

Toch voorkomt deze berichtgeving niet, dat bij de uitvoering van werkzaamheden geregeld waardevolle objecten worden vernield. *Zo kon niet voorkomen worden, dat enige tijd geleden in de provincie Friesland bij wegverbreding een zeer oud kerkhof werd vergraven, omdat men zand nodig had, terwijl dit evengoed elders verkregen had kunnen worden.*

Als door middel van courantenberichten dergelijke gevallen te Amersfoort bekend worden, dan is het in de meeste gevallen te laat. *De graafmachines zijn soms nog sneller dan de telefoon.* In een oogwenk is iets vernield en verdwenen. Het is dan ook dringend gewenst dat de uitvoerders van werken en in het bijzonder degenen, die de graafmachines bedienen, inlichtingen krijgen over het belang van oudheidkundige vondsten.

Het indrukwekkendste voorbeeld van het belang van de oplettendheid van een draglinemachinist is wel dat van Rhenen. In 1951 werd ten westen van deze stad aan de rijksweg naar Leersum door de Rijkswaterstaat zand gegraven, dat

nodig was voor wegverbreding. Bij het graven van de eerste put bemerkte de machinist dat er scherven uit de bak vielen en hij rapporteerde dit direct aan een der opzichters. Dank zij het feit, dat de Rijksdienst te Amersfoort, via een zijner correspondenten, werd gewaarschuwd, is er toen op dit terrein een meringisch grafveld aan het licht gekomen, *dat tot de belangrijkste tot nu toe bekende begraafplaatsen uit de vroege middeleeuwen in Nederland behoort*. Uit 846 geheel ongestoorde graven konden ruim tweeduizend kostbare vondsten worden geborgen. Wanneer men hier ruw tewerkgegaan was en onverschillig gestaan had tegenover hetgeen de bodem aan cultuurresten bewaart, dan zou de Nederlandse archeologie onherstelbare schade hebben geleden.

Rhenen is een voorbeeld van voortreffelijke samenwerking en er past hier een woord van oprechte dank aan de Rijkswaterstaat te Utrecht voor de grote medewerking.

Het is overbodig dit voorbeeld van Rhenen met andere aan te vullen. Er zijn inderdaad velen in Nederland, die de behartiging van de oudheidkundige belangen zeer ter harte gaat. Hoofden van scholen, onderwijzers, leraren, directeuren van musea en oudheidkamers, burgemeesters en directeuren van Rijk- en Gemeentediensten, particulieren e.a., zij voorzien letterlijk dagelijks de Rijksdienst van gegevens en de stroom van vondstmeldingen te Amersfoort is bij wijze van spreken ononderbroken.

SPARRENDAAL TE DRIEBERGEN

Aan een raadsverslag van Driebergen-Rijsenburg betreffende een in juli j.l. gehouden zitting van de gemeenteraad aldaar, ontlene we de volgende bijzonderheden:

Door een toevallige omstandigheid is de heer W. Harzing uit Driebergen te weten gekomen dat zich in de kelder van het Aartsbisschoppelijk museum te Utrecht een oude tekening bevond van de buitenplaats Sparrendaal, het toekomstige gemeentehuis van Driebergen. De eigenaresse, mevrouw T. van Rijckevorsel-Courbois, wonende te Malden, heeft deze tekening aan de gemeente geschonken voor het nieuwe raadhuis. (Vgl. mndbl. O.U. dec. '56).

De geschilderde tekening, gedateerd 1758 en gesigneerd A. Verriek en Zoon, is op linnen geplakt en daarna gevernist. In het midden bevindt zich een grote vogelvlucht tekening van „Sper en Daal”. Deze tekening is omgeven door achttien geschilderde tekeningen met gezichten van tuin en buitenplaats.

Deskundigen schatten de waarde op vier- à vijfduizend gulden. Het papier verkeert echter in zeer slechte toestand. Teneinde deze unieke tekening nu voor het nageslacht te bewaren verleende de raad een krediet voor restauratie van f 1200. De heer J. L. Marchal, restaurateur te Utrecht, zal de werkzaamheden uitvoeren.

In de raadsvergadering, waar dit besluit viel, werd tevens opdracht gegeven om een aanvang te maken met de eerste fase van restauratie van het dak van Sparrendaal.

Bij de rondvraag kwam de oudheidkamer ter sprake. Het ligt namelijk in de bedoeling deze in het toekomstige Sparrendaal in te richten. Aan de ingezetenen zal nu worden gevraagd om dingen, die op de geschiedenis van Driebergen betrekking hebben, hiervoor beschikbaar te stellen.

REGISTER JAARBOEKJES

Door middel van een circulaire is onlangs aan de leden bericht, dat er een register op de jaarboekjes van Oud-Utrecht zal verschijnen. Men kon zich van toezending verzekerd houden na inzending van een aangehechte antwoordkaart. Aangezien tot heden slechts betrekkelijk weinig kaarten bij de secretaris zijn binnengekomen, wordt vermoed, dat velen de circulaire niet goed gelezen hebben; zij denken misschien dat elk lid automatisch het registerdeel op de jaarboekjes ontvangt. De aandacht wordt er evenwel op gevestigd, dat het alleen verstrekt wordt aan degenen, die zich hiervoor hebben opgegeven. Een tweede mogelijkheid om zich op te geven volgt in september.